

Anmeldelser

Folk og kultur. Årbog for dansk etnologi og folkemindevidenskab 1972. Foreningen Danmarks Folkeminder, Akademisk Forlag 1972, 230 s., kr. 60.00.

Med årbogen for 1972 har foreningen Danmarks Folkeminder opgivet de årlige udgivelser af hefterne *Folkeminder* og forsøgt at præsentere en række forskningsbidrag ikke kun inden for folkloristikken, men også – som noget nyt – inden for dansk etnologi i en fælles publikation.

Redaktionen udtrykker i forordet ønsket om at nå ud over den snævre faglige kreds og få »de mange i tale, der er interesseret i studiet af dansk kultur«, en udadvendt målsætning, som de udvalgte afhandlinger desværre kun til en vis grad har kunnet indfri.

Dette vil dog givetvis være tilfældet med Karsten Bierings traditionsundersøgelse af »Gravlys i Danmark«, en metodisk sikker kortlægning og karakteristik af den ret nye religiøse skik, at pårørende til de afdøde anbringer levende lys på graven. Ren etnologi er derimod Ellen Damgaards analyse af et købstadssamfund i d. 19. årh. og dermed af individets samspil med en gruppe, »Købmand og borger«, der på trods af eller måske netop på grund af dens minutiose redegørelse for de kulturelt betingede former, som købmandens økonomiske og sociale aktivitet har haft, har et udpræget fagligt sigte. Dette gælder også det andet etnologiske bidrag, Carsten Hess' kyndige undersøgelse af »Kridtstenshusene på Stevns«, mens Alan Hjorth Rasmussens artikel, »Vorupør Fiskerkompagni«, er en langt mere alment oplysende beretning om et indremissionsk kollektiv omkr. 1900, der blev den første andelsforening inden for dansk fiskeri. Dette kollektiv, der ikke er et resultat af ydre tvingende årsager, men af det åndelige fællesskab, som missionsbevægelsen i 1880'erne lagde grunden til, har miljø tilfælles med Hans Kirks *Fiskerne* (1928) og kan derfor læses som et perspektivrigt supplement til denne roman.

Samme almene interesse har også Bengt Holbeks svært læste, men særdeles kompetente og pædagogisk beundringsværdige udredning i »Strukturalisme og folkloristik« først af grundbegreberne inden for den strukturalistiske fortælleforskning med udgangspunkt i Børge Hansens endnu vanskeligere tilgængelige eventyranalyser, og dernæst af dennes opgør med Vladimir Propps formalistiske eventyrforskning. Også flere af Hansens egne teorier diskuteres og forkastes på en overbevisende måde som udtryk for en »litterær« betragtning, der tydeligt bærer præg af Hansens manglende orientering inden for nyere folkloristisk forskning.

Et helt andet område inddrages i Birgitte Rørbyes engagerede studie over en såkaldt »klog mand«, »Det sker jo sommetider, at jeg oplever ting«, der ikke blot skildrer hans evne til at helbrede syge mennesker, men også åbner andre perspektiver ved at berette om hans metafysiske forestillingsverden. Derefter

følger en spændende og samtidig kvalificeret undersøgelse af folkelig lægekunst og overtro, der lægger op til en mere omfattende behandling af dette vidtfavnende emne. En lignende blanding af teoretiske overvejelser og praktiske eksempler findes i årbogens eneste folkemusikalske bidrag, »Brugsmusik i subkultur« af Åge Skjelborg, en noget langstrakt og uklar gennemgang af egns- og lejlighedsmusikken på Djursland og dens afhængighed af ændringerne ikke blot i samfundsstrukturen, men også i selve forenings- og miljøstrukturen.

Giver disse afhandlinger et både fyldigt og positivt indtryk af folkemindevidenskabens og etnologiens kvalitative stade, orienterer afsnittet »Nyt fra forskningen« på fortrinlig måde om igangværende projekter. Ikke mindst forsøget med en datamatisk datering af skillingsviser, udskrivningen af folkløstisk traditionsstof i kilder før 1818 og en analyse af Det nye Testamente som traditionsskabende medium skærper nysgerrigheden, vidner om en stor videnskabelig spændvidde og rækker udover både etnologiske og folkløstiske interesseområder.

I denne informative funktion, hvortil også det store antal grundige anmeldelser (ialt 45 sider) bidrager, ligger nok een af årbogens væsentligste værdier.

Sven H. Rossel

Peter Skautrup: Det danske sprogs historie. Gyldendal I (1944); II (1947); III (1953); IV (1968); Registre (1971).

Udgivelsen af Peter Skautrups firebindsværk om det danske sprogs historie har strakt sig over det meste af en menneskealder. Allerede da de første bind udkom i 1940'erne, spaaede anmeldere, at et hovedværk i dette aarhundredes historiske modersmaalsforskning var paa vej; da det sidste bind og et afsluttende apparat af registre blev udsendt, var værket forlængst blevet en institution inden for studiet af dansk sprog, en lige saa selvfølgelig del af den sproghistoriske hverdag som de eksisterende tekstudgaver, ordbøger og grammatikker.

Det nu fuldførte værk giver paa sine i alt 1472 tekstsider en bredt anlagt redegørelse for sprogsituation, sprogsystem og sprogbrug i Danmark fra de ældste sprogmindesmærkers tid til vore dage. Skautrup har valgt at indrette sin fremstilling af sprogets ydre og indre historie i dette næsten 2000 aar lange tidsrum (ca. 200 e.Kr.–1950) som en serie af periodebeskrivelser, der hver for sig meddeler en afrundet skildring af sprogforholdene i eet bestemt kortere tidsafsnit; de enkelte periodebeskrivelser følger i deres opbygning nogenlunde regelmæssigt dette program: historisk/demografisk baggrund – kildemateriale – sprogsituation – sprogsystem (ortografi, fonetik, morfologi, syntaks) – stil- og genrehistorie – orddannelse – ordforraad.

Bag værkets planlægning ligger en opfattelse af sproghistorien som en primært historisk disciplin, der med alle til raadighed staaende midler søger at komplettere det billede af fortidens menneskeliv, som andre historiske discipliner kan tegne, med en alsidig og nuanceret viden om de paagældende menneskers sprog. Fordelene ved at knytte sproghistorien nært til historieforskningen dokumenterer Skautrup først og fremmest i de velskrevne kapitler om ordhistorie

og stil- og genrehistorie; her trækkes der klare linier mellem bevægelserne i det danske sprogs ordforraad og den samtidige kulturelle udvikling i det danske samfund, og de litteratur- og aandshistoriske strømningers dansksproglige nedslag eftervises i udførlige karakteristikker af sprog og stil i bestemte genrer (landskabslovene, diplomer, folkeviser, bibeloversættelse, prædiken, barokpösi, folkelig fortælling m.m.) og hos udvalgte forfattere (Chr. Pedersen, Paul Helgesen, Tausen, Palladius, Vedel; Sneedorff, Ewald, Oehlschläger, Grundtvig; J. P. Jacobsen, Herman Bang, Pontoppidan, Johs. V. Jensen).

Det aands- og kulturhistoriske synspunkt har været bestemmende for den fintmaskede periodeinddeling, der følges for middelalderens og den nyere tids vedkommende: ældre middelalder (1100–1350), yngre middelalder (1350–1500), reformationstiden (16. aarh.), den lærde tid (17. aarh.), Holbergtiden (1700–1750), nyere dansk (1750–1870), nyeste dansk (1870–1950). For fremstillingen inden for det omraade, som lingvister er tilbøjelige til at betragte som den »egentlige sproghistorie« – ortografi, fonetik, morfologi, derivationslære og syntaks – er afhængigheden af dette system dog nok mere en belastning end en fordel. Det righoldige folke- og kulturhistoriske baggrundstof, som den enkelte periodebeskrivelse meddeler, kan være af nok saa stor værdi for studiet af periodens ord- og stilhistorie, evt. ogsaa dens sprogrigtighedsdiskussion – det bidrager dog ikke i nævneværdig grad til at kaste lys over de ændringer paa lavt lingvistisk niveau (fonemsystem, fleksiv- og derivationslære, ledstilling o. lign.), som er registreret i den paagældende periodes faktiske sprogbrug. Og det er klart uheldigt, naar de tæt satte periodegrænser faar lov til at sønderstykke sprogudviklinger, hvis spredning inden for det danske sprogsamfund er foregaaet gennem en træg og langvarig proces, der ikke kan rummes inden for en enkelt af de valgte perioder. F.eks. er redegørelsen for fluktuationerne i de sidste 400 aars danske rigssprog fordelt over fire perioder, men det er de samme fænomener, der behandles igen og igen, efter formen: »udviklingen $x > y$ fortsætter i denne periode.« Megen tomgang kunde have været undgaaet, og et klarere billede af rigssprogudviklingen kunde være blevet tegnet, hvis værkets plan havde tilladt forfatteren at behandle det eftermiddelalderlige rigssprog under eet, som een sammenhængende sprogtilstand.

Dette er saa meget mere beklageligt, som det netop er Skautrups behandling af de nyere sprogperioder, skildringen af det danske sprogs udvikling til kultursprog, der sikrer hans værk en varig plads blandt fagets haandbøger. Den fornemme lydhistoriske lærebygning, som den nordiske historiske lingvistik har rejst ved at paapege forbindelserne mellem det fællesgermanske grundprog og nutidens dialekter, har ikke rigtig haft plads til historisk grumse, heterogene kunstprodukter som skriftsprog og overregionale talesprogsnormer. At beskrive, hvorledes et nationalt standardsprog udvikler sig som idealforestilling og realiseret sprog paa baggrund af et netværk af samtidigt eksisterende regionale, sociale og stilistiske varianter, kræver en mere sociolingvistisk orienteret metodik. Skautrups indsats for at gøre den eftermiddelalderlige talte og skrevne rigssprogstradition tilgængelig for historisk beskrivelse er et imponerende stykke pionerarbejde inden for dette forsømte omraade. Der er tilvejebragt et massivt, dokumenteret materiale til illustration af normbrydningerne i den nyere og den nyeste tids historie, og der er vist vej til de relevante førstchaandskilder – et

godt udgangspunkt for den, der for alvor ønsker at sætte sig ind i og bidrage til udforskningen af rigssprogstraditionen. Skønt Skautrup af gode grunde ikke har kunnet gøre brug af det begrebsapparat, der er udviklet i de allerseneste aars sociolingvistik, lægger det præsenterede stof op til sociolingvistiske problemstillinger, og man faar en anelse om, at det snarest er gennem saadanne, man skal naa frem til den sproghistoriske syntese, det endnu ikke er lykkedes at etablere for det danske rigssprogs vedkommende.

Skautrups sproghistorie har ændret karakter under udarbejdelsen. Første bind, der dækker sproghistorien frem til ca. 1350, fremtræder som et leetligængeligt, populærvenskabeligt arbejde, hvor afklarede resultater fra diverse grene af lingvistik og historieforskning føjes sammen til et helhedsbillede af fortidens talesproglige virkelighed; i de tre sidste bind svulmer dokumentation og materialesamlinger til et saadant omfang, at det vistnok berøver værket enhver chance som folkelig sofalæsning. Det vil først og fremmest blive brugt som opslagsværk, den haandbog, man rutinemæssigt konsulterer, naar man beskæftiger sig med et eller andet sproghistorisk problem. I denne funktion vil det fortsat imødekomme et stort behov; det er netop i særlig grad velegnet til at besvare den slags sproghistoriske spørgsmaal, som affødes af en interesse for den sociale og kulturelle baggrund for sprogudøvelse og tekstproduktion.

Naturligvis skal det, som alle andre haandbøger, anvendes med skønsomhed. Dets lidt patinerede sprogsyn – en begejstring for ægte folkelighed og naturgroede originalgenier, en tyskfyndsk sprogpatiotisme – kan give fremstillingen slagside over mod det romantiske og beskæftiger sig ugerne med sprogforholdene i det »lærde« milieu, hvor dansk sprog gennem tiderne har staaet i umiddelbar kontakt med højkulturelle fremmedsprog. At Skautrup f.eks. har underbelyst den klassisk/europæiske traditions indflydelse paa dansk stilhistorie, er blevet udførligt dokumenteret for en række skriftsprogsgrænsers vedkommende i Paul Diderichsens *Dansk Prosa-historie* (1968 ff.).

De første tre tekstbind af Skautrups sproghistorie var ved deres udgivelse for 20–30 aar siden fuldt paa højde med den samtidige sproghistoriske forskning. Hvert tekstbind ledsagedes af en fortrinlig selektiv bibliografi (ved Karl Martin Nielsen), der gjorde det nemt for værkets brugere at finde frem til det væsentlige i den foreliggende ældre og yngre videnskabelige litteratur vedr. de behandlede emner.

De sidste 2–3 aartiers sproghistoriske forskning har selvfølgelig i mange enkeltheder suppleret eller revideret Skautrups resultater i bind I–III. Det vilde have været en stor gevinst for værkets brugbarhed uden for en snæver kreds af fagfolk, hvis Skautrup ved værkets afslutning havde opsuget dette stof, evt. blot i form af en ordnet samling litteraturhenvisninger. Men det er altsaa ikke sket. Til gengæld har vi faaet et andet serviceapparat til teksten, et helt bind paa 360 sider med registre over samtlige de tekstkilder, sproghistoriske fænomener og enkeltord/derivativer, der er omtalt i tekstbindene.

Ideen er god; udførelsen lader derimod noget tilbage at ønske. Uden at have gaaet registrene igennem med en tættekam (ordregistret alene omfatter iflg. forordet 31.280 ord/derivativer) har jeg haft lejlighed til at konstatere, at tekstekscerperingen stedvis har svigtet (f.eks. har 5 af de dialektforfattere, der nævnes i fjerde binds kapitel om danske dialekter, ikke fundet vej til forfatter-

og titelregistret), og at der er sluppet adskillige trykfejl gennem korrekturlæsningen. Alfabetiseringen af sammensatte navne, bogtitler og begreber er i sin konsekvens mere brugerfjendsk end nødvendigt. Det vrimler med eksempler paa de helt banale brøgere (toleddede efternavne, best./ubest. artikel), men ogsaa mere raffinerede typer er belagt: *Christiern II.s byret*, *Christiern II.s landret*, men *gejstlige lov*, *Christiern II.s*; Rimkrønikens formodede forfatter, broder Niels, finder man ikke under *N*, men under *B*: *Broder Nigels to Sore*; under *Christensen Sthen*, *Hans* finder man en henvisning til II 149, 157, 286, *Sthen*, *Hans Christensen* er derimod iflg. registret omtalt II 160, 204, 362, 364, 426. For at faa gevinst ved brug af sagregistret over de sproghistoriske fænomener, skal man helst kunne forudsige, hvilken lingvistisk terminologi teksten anvender paa det søgte sted. Slaar man op under *analfabeter*, faar man tre henvisninger til teksten, men ingen af dem rammer det sted, hvor den vigtigste statistiske undersøgelse til analfabetismens historie i ældre tid er omtalt (II 307); for at faa fat i den, er man nødt til at skyde efter *læsefærdighed*. Indholdsfortegnelsen og en overskrift lover et register over plancher og kort, men kortene mangler; man havde ellers gerne set en samlet liste over værkets talrige tekstillustrationer, baade de dialektgeografiske kort og faksimilerne af haandskrift- og bogtryksider.

Det er sært, at der i det store arbejde, der maa ligge bag registerbindet, tilsyneladende ikke har indgaaet nogle helt banale overvejelser over brugerens situation ved opslag i et register. Dette aarhundredes eneste større samlede redegørelse for danskens historie kunde nok have fortjent et bedre opslagsapparat end det leverede aftryk af ekscerptsamlingerne.

Thorkil Damsgaard Olsen

Salmen som lovsang og litteratur. Under redaktion af Th. Borup Jensen og K. E. Bugge. Religionspædagogiske studier, Gyldendal 1972. I-II 276+216 s., 52+42 kr. Kan købes hver for sig.

Dansk salmeforskning synes at blomstre op. 1960erne har bragt Anders Malings livsværk *Dansk Salmehistorie* (I-V Salmerne og nu snart ogsaa sidste hæfte af VI-VII Digterne). Der er udsendt facsimileudgaver af begge Malmøsalmebøger, Malmømessebøgerne, Thomissøn (for anden gang), Kingos Graduale, Breitendichs koralbog m.m. (de sidste tre fra Samfundet Dansk Kirkesang), Litteraturselskabets udgaver af Arrebo og Kingo bevæger sig og følges forhåbentlig snart af Sthen, og af arbejdsmilieuet i Kirkehistorisk Institut i København og i Salmehistorisk Selskab flyder dels arbejdet paa en stor dansk salmeregistrant, dels Hymnologiske Meddelelser, som fra 1973 har fået en fastere ydre form (c/o sekretæren, Tartinsvej 12² th., 2450 København SV).

Det værk, som her skal nævnes, er udførligt anmeldt af cand. theol. Jens Lyster i nævnte meddelelser 1:7 december 1972, som jeg stedvis i det følgende skriver med eller mod. Det falder i tråd med de forskellige salmeinteresser, som de forskellige forehavender og udgaver dog paa en eller anden måde må vidne om, og det er blevet til paa tværfaglig basis, ved at en litteraturhistoriker og en kirkehistoriker paa Danmarks Lærerhøjskole har fundet et frugtbart fælles ar-

bejdsområde. Det er imidlertid førstnævnte, Th. Borup Jensen, der har trukket det største læs.

Første bind indeholder nemlig to så vigtige ting som en genrebestemmelse og en dansk salmebogshistorie fra hans hånd. Den første (54 s.) har man vist intet sidestykke til, og den anden (113 s.) har C. J. Brandts næsten 100 år gamle pjece som forgænger. Pladsen tillader ikke drøftelse i enkeltheder, men Borup Jensen skal krediteres for mere end een god formulering: »1500-tallets salme er mere sag end sang« (86). »I reformationstiden er der mange om at forkynde den rigtige tro i salmens form, i slutningen af det 18. århundrede er der mange om at forkynde troen *rigtigt* i salmens form« (135) »Det pæneste, der kan siges om Carl Hermansens indgreb [ved den nuværende salmebogs slutredaktion], er vel, at det var en dreven taktikers manøvre« (178). De forskellige salmebøgers særart bestemmes naturligvis især ved sammenligning, hvorfor en salmebog kan være ret udførligt omtalt i andre afsnit end det, der har den som hovedemne. Afsnit om det 18. årh.s salmebøger og tilløbene til den nuværende er ikke de mindst oplysende.

Dr. Bugges bidrag til bindet er et kort rids af salmesangens historie fra urkirken til reformationen (15 s.), som ikke mindst i en Grundtvig-forskers ånd gerne måtte have taget lidt mere plads op – og nogle fagdidaktiske overvejelser over salmer i undervisningen (28 s.), som jeg finder interessante, men ikke har forudsætning for at gå ind på. Endelig har professor Henrik Glahn bidraget med et kapitel om salmemelodien i dansk tradition (43 s.), et sagligt og pædagogisk fortræffeligt lejlighedsarbejde på linie med nutidige anskuelser i Samfundet Dansk Kirkesang (hvis store 50-års-jubilæumsskrift 1972 bl. a. indeholder oversigtsartikler om strømninger i periodens arbejde med salmemelodier og liturgi).

Dr. Bugges andel i værket fortsætter med periodeoversigter i bind II. De er forenklede med pædagogisk formål, overforenklede måske – men når nogen overfor mig klager over pladsmangel til noget de skal skrive, plejer jeg at henvise til, at et eetbindsleksikon måske kan spendere ti linier på Shakespeare, og det er på sin vis nok. Den absolutte og relative fornemmelse for historiske begivenheder og perioder er så ringe udviklet hos den yngre generation, at selv ret formelagtig viden må anses for bedre end slet ingen, og til syvende og sidst er det hverken en historie, en kirke- eller litteraturhistorie, Bugge skal skrive sine oversigter til, men »kun« en salmehistorie, der må tænkes at have et samspil med andre lærebøger.

Borup Jensen skriver i dette bind kommentarer til enkeltsalmer af Speratus, Sthen, de tre store samt Ingemann, hvorefter professor Chr. Thodberg træder til med en analyse af et par Aastrup-salmer (jf. DSt 1972). Gode resultater i god formulering findes også her, mest spændende men også mest problematisk vedr. Den yndigste Rose; men bindet kan efter sin natur ikke blive så betydningsfuldt som det første. Henvisninger og registre er veludført i begge, og bd. I har desuden arbejdsopgaver til visse af kapitlerne.

Med den dobbelte indgang til emnet, som titlen antyder, med sin alsidige behandling og især i kraft af genre- og salmebogsafnittene er bogen vigtig for dyrkerne af de forskellige fag, der har salmer, salmemelodier og salmetradition som en del af deres indhold.

Erik Dal

Sven Hakon Rossel: *Skandinaviske Literatur 1870–1960*. Stuttgart, Kohlhammer, 1973. 232 s.

Sven Hakon Rossel har påtaget sig den vanskelige opgave at give en fremstilling af den danske, norske og svenske litteraturs udvikling i de hundrede år fra 1870 til slutningen af 1960'erne.

De problemer som enhver skribent, der skriver litteraturhistorie, stilles overfor i retning af reduktion og udvælgelse af stoffet accentueres, når bogen henvender sig til et udenlandsk publikum, hvis eventuelle forhåndskundskaber er bestemt af en mere eller mindre tilfældig oversættelsespolitik og hvis forudsætninger bl.a. derfor er forskellige fra et dansk publikums.

Flere af de litteraturhistorier der siger på et udenlandsk publikum – de vigtigste er Hanne Marie og Werner Svendsen: *Geschichte der dänischen Literatur* (1964), Frédéric Durand: *Historie de la littérature danoise* (1968) og P. M. Mitchell: *A History of Danish Literature* (1957) – medtager et stort antal forfattere og omhandler mange værker, hvad der er medvirkende til at give værkerne i passager et præg af uoverskuelighed i forfatternes helhjertede forsøg på at få så meget med som muligt.

Sven Rossel går anderledes til værks; dels dækker fremstillingen kun de sidste hundrede år, og selvom norsk og svensk litteratur er behandlet på lige fod med den danske, så sparer han en del indledende betragtninger om historiske forhold m.v., og dels har Rossel valgt fra, således at han kun behandler et lille antal forfattere; han udelader helt konsekvent de skribenter han finder mindre væsentlige – de kommer end ikke med i en fodnote. Resultatet er blevet en overordentlig overskuelig fremstilling med de forenklinger og forkortninger en sådan fremgangsmåde naturligvis indebærer. Om sin fremgangsmåde siger han: »Der Verfasser hat sich deshalb auf eine kleinere Zahl von hervorragenden Autoren beschränkt, die als charakteristisch für eine Epoche, eine Stilrichtung oder eine soziale Gruppe gelten können.« (6). Af programmerklæringen kan man tro, at synsvinklen er sociologisk, men ser man udvalget af forfattere, er det klart at det har været kvaliteten i forfatterskabet, der har betinget udvælgelsen og ikke det typiske. En 70'er forfatter som Sophus Schandorph, der på mange måder repræsenterer en del typiske træk er udeladt – Rossels selektion er en kvalitetsselektion.

Rossels domme er raskere end man plejer at se i værker af denne art; han vover at udsige hvilke værker han af den nyeste litteratur anser for hovedværker, fx. placeres *Operaelskeren* som et hovedværk i 1960'ernes prosalitteratur uden at der er egentligt belæg for dommen. Dette gør bl. a. at *Skandinaviske Literatur* fremstår som en bog uden det præg af mausolæum, som litteraturhistorier ellers let får over sig.

Sven Rossels litteraturbegreb er det klassiske, idet han ikke inddrager anden litteratur end den man har vedtaget hører med til litteraturhistorien. Der indledes med Brandes og det moderne gennembrud, der i Rossels fremstilling er et virkeligt nybrud, som ikke på nogen måde er forberedt i årene før 1870. Fremstillingen slutter med Hans Jørgen Nielsen og Vagn Lundbye.

De tre litteraturer er holdt hver for sig; den litteratur, hvor de nye ideer havde størst gennemslagskraft er sat forrest i de forskellige perioder fx. Danmark med det moderne gennembrud, Sverige med symbolismen etc.

Værket er ikke særlig veludstyret med litteraturhenvisninger. Rossel har valgt at nævne de værker, hvori der findes yderligere litteraturhenvisninger for den interesserede, en fremgangsmåde der nok er tilladelig i et populært værk, men som ellers ikke er anbefalelsesværdig.

Mette Winge

»Tings gik like that«. Rettelse til Danske Studier 1973 p. 111.

Efter afspilning af båndprøver i forbindelse med en forelæsning november 1973 for en gruppe med indfødt kendskab til dansk-amerikansk sprog er vi blevet gjort opmærksomme på en fejlforklning af en sætning i den i Danske Studier 1973 p. 111 publicerede tekst. 1. 81-82: »truk dem op i det vejen« skal rettelig aflæses: »threw dem [trogøm] op i det wagon.«

I. K. M. B. L.